

ЛЕНИН ТУЫ

ҚКП СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТЫҚ КОМИТЕТІНІҢ, ЕҢБЕКШІЛЕР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ
ОБЛЫСТЫҚ СОВЕТІНІҢ және ҚКП ПЕТРОПАВЛ ҚАЛАЛЫҚ КОМИТЕТІНІҢ ГАЗЕТІ

№ 147 (9465)

1954 ЖЫЛҒЫ

25 июль

Жексенбі

Шығуына 35 жыл
жеке саны 20 тыйын.

СОЦИАЛИЗМ ЕЛІНІҢ ҚУАТТЫ ФЛОТЫ

Бүгін Отанымыз даңқты мереке — ССР Одағының Соғыс-Теңіз Флоты Күнін мерекелейді. Бұл күнді совет халқы коммунизм құрылысының барлық саласында қол жеткен жаңа табыстармен қарсы алып отыр. Бұл олардың жылма-жылғы айнымас дәстүрі.

Қуатты социалистік еліміз коммунизм құрылысы жолымен берік сенімде алға басуда. Өз Отанына, Коммунистік партиямыз бен Совет Үкметіне шексіз берілген совет халқы дүние жүзіндегі ең ірі кеме жүретін И. В. Сталин атындағы Бело-мор- Балтық каналын, Москва атындағы каналды, В. П. Ленин атындағы Еділ-Дон каналын салды. Мұның нәтижесінде кең байтақ Отанымыздың сәулетті ағна-насы — Москва бес теңіздің портына айналды.

Совет Одағы — ұлы теңіздік мемлекет. Біздің мемлекеттік шекарамыздың үштен екі бөлігі теңіздермен және мұхиттармен шектелген. Атлантика, Тынық және Солтүстік мұхиттарға шығуға толық мүмкіншілігіміз бар. Мұның барлығы Отанымыздың жауларының Россияны теңіздер мен мұхиттардан шеткері ұстауға қол-қанып баққан шараларының барлығының күлді көкке ұшқандығын дәлелдейтін айғақты фактілер. Гангуттегі, Чесмедегі, Корсудегі, Тендредегі, Синоптағы және Босфорда да даңқты су шептеріндегі орыс флотының ұлы жеңістері жөніндегі даңқ ешуақытта өшік емес. Бұл сыяқты ұлы жеңістеріміз Бірінші Петрдің, Ушаковтың, Сенявиннің, Лазаревтің, Нахимовтың, Корниловтың, Бутаков пен Макаровтың есімдерімен тығыз байланысты.

Ұлы Коммунистік партиямыз бастаған советтік соғыс теңізшілері флоттағы революциялық қозғалысқа, патшаны тағынан тайдыруға және елімізде совет өкіметін орнатуға белсене қатысты. «Аврора» крейсері өзінің «зидірекерінің қуатты үнімен бүкіл дүние жүзіне социалистік революцияның дәуірі басталғандығын хабарлады.

Америка-ағылшын империалистері сол кезде жеке Совет мемлекетін жойғын жіберу мақсатын көздеді. Бірақ, Коммунистік партиямыз құрып, тәрбилеген, шынықтырған Қарулы Күштеріміз Отанымыздың намысын, бостандығы мен тәуелсіздігін қорғап қалды. Советтік флоты-

да тәрбиеленген теңізшілеріміз өздерінің Отан алдындағы борыштарын аброймен орындап шықты, олар гитлершіл айуандармен қанды айқастарда шексіз ержүректілік және батырлық көрсетті, флотымыз жаю әскер күштерінің флангілерін қорғай отырып, жаудың кемелерін зор шығындарға ұшыратты. Мұның арқасында гитлершілердің советтің теңіз шептеріне бірде-бір десант түсіруге мүмкіншілігі болмай қалды. Ал, біздің Соғыс-Теңіз Күштеріміз жаудың флангілерімен тұ сыртына десант түсіру жөніндегі тапсырманы асқан шеберлікпен орындап шықты. Соғыс теңізшілерінің жанпай батырлық, табандылық және ерлік, сол сыяқты, жауынгерлік белсенділік пен әскери шеберлік көрсеткендіктері жөнінде талай мысалдар бар.

Теңізшілеріміз қаһарман қалалар Ленинградты, Одессаны, Севастопольді, Сталинградты қорғау күндерінде бұрын-соңды болып көрмеген табандылық көрсетті. Сталинград үшін болған ұрыстарда Еділ флотилиясының теңізшілері әскерлерімізге баға жетпес көмек көрсетті. Олар артиллериядан дүркін-дүркін оқ атып, қаланы қорғап тұрған әскер бөлімдерін қолдан түрды, әскерлер мен жауынгерлік техниканың арғы бетке өтуіне қолғабыс тигізді, жаралыларды аман сақтауға және жаудың тусыртына десант түсіруге көмек жасады. Дунай флотилиясы теңізшілерінің де ержүректілігі мен табандылығы бұдан кем болған жоқ. Бұл флотилия Белградты, Будапешт пен Венаны азат етуге белсене қатысты. Днепр флотилиясының жауынгерлік жолы да сүйсінерлік.

Ұлы Отан соғысы жылдарында көрсеткен ерлігі мен батырлығы үшін 513 теңізшіге Совет Одағының Батыры атағы берілді. Соғыс-Теңіз Флотының 350 мың матростарына, старшиналары мен офицерлеріне Совет Одағының ордендері мен медальдары тапсырылды. 200-ден аса корабльдер, бөлімдер мен құрамалар және 2 флотилия жоғары наградаға ие болды. Ондаған корабльдерге, бөлімдер мен флот құрамаларына гвардиялық құрметті атақ берілді.

Неміс-фашист басқыншыларына қарсы Ұлы Отан соғысы біздің толық жеңісімізбен аяқталғаннан кейін ССР Одағы-

ССРО халық шаруашылығын өркендетудің 1954 жылға арналған мемлекеттік жоспарының бірінші жартыжылдықта

орындалу қорытындылары туралы

ССРО Министрлер Советі жанындағы Орталық Статистика Басқармасының хабары

1954 жылғы бірінші жартыжылдықта өнеркәсіптің, ауыл шаруашылығы мен транспорттың өркендеуі, күрделі құрылыстың өсуі, ішкі және сыртқы сауданың ұлғаяуы, жұмысшылар мен қызметшілер санының өсуі және мәдениет құрылысы мынадай мәліметтермен сипатталады:

I. Өнеркәсіпте өндірістік жоспардың орындалуы

Бірінші жартыжылдықта жалпы өнім өндіру жөніндегі жоспар өнеркәсіпті түтае алғанда 102 процент орындалды.

Жеке министрліктер жалпы өнім өндіру жоспарын мынадай мөлшерде орындады:

1954 жылғы бірінші жартыжылдықта жоспардың орындалу проценти

ССРО Қара металлургия министрлігі	100,5
ССРО Түсті металлургия министрлігі	102,0
ССРО Көмір өнеркәсіп министрлігі	101,0
ССРО Мұнай өнеркәсіп министрлігі	101,0
ССРО Химия өнеркәсіп министрлігі	103,0
Электр станциялар министрлігі	104,0
ССРО Электр-техникалық өнеркәсіп министрлігі	104,0
ССРО Радио-техникалық өнеркәсіп министрлігі	105,0
ССРО Ауыр машина жасау министрлігі	103,0
Станок жасау және құрал-сайман жасау өнеркәсіп министрлігі	103,0
Транспорт машиналарын жасау министрлігі	107,0
Автомобиль, трактор және ауылшаруашылық машиналарын жасау министрлігі	105,0
Машина жасау және аспап жасау министрлігі	104,0
Құрылыс және жол машиналарын жасау министрлігі	102,0
ССРО Құрылыс материалдары өнеркәсіп министрлігі	104,0
ССРО Ағаш өнеркәсіп министрлігі	96,0
Қағаз және ағаш өңдеу өнеркәсіп министрлігі	101,0
ССРО Көпшілік тұтынатын товарлар өнеркәсіп министрлігі	104,0
ССРО Азық-түлік товарлары өнеркәсіп министрлігі	103,0
ССРО Балық өнеркәсіп министрлігі	96,0
ССРО Ет және сүт өнімдері өнеркәсіп министрлігі	90,0
Жол қатынас министрлігінің өнеркәсіп орындары	106,0
ССРО Мәдениет министрлігінің өнеркәсіп орындары	106,0
ССРО Денсаулық сақтау министрлігінің өнеркәсіп орындары	105,0
Жергілікті және отын өнеркәсіп министрліктері және одақтық	

Бу турбиналары	112,0	Қағаз	109,0
Ірі су турбиналары	204,0	Цемент	115,0
Турбогенераторлар	104,0	Терезе шынылары	117,0
Су генераторлары	134,0	Шифер	121,0
Ірі электр машиналары	115,0	Ұй төбесін жабатын жұмсақ материал	110,0
Электр моторлары	115,0	Кіріш	113,0
Магистральдық паровоздар	131,0	Магистральдық электровоздар	102,0
Магистральдық электровоздар	104,0	Спирт	114,0
Троллейбустар	109,0	Мақта маталары	103,0
Жүк автомобильдері	110,0	Кенеп маталар	110,0
Жеңіл автомобильдер	127,0	Жүн маталар	119,0
Автобустар	168,0	Жібек маталар	157,0
Мотоциклдер	166,0	Былғары аяқкіім	110,0
Шарикті және роликті подшипниктер	116,0	Резинка аяқкіім	103,0
Металлургия жабдықтары	108,0	Шұлық-ұйық бұйымдары	110,0
Экскаваторлар	117,0	Тоқыма ішкі киім	117,0
Ауыр және уникалдық ірі станоктар	122,0	Тоқыма сыртқы киім	112,0
Химия жабдықтары	115,0	Велосипедтер	130,0
Жіп иіру машиналары	114,0	Радиоқабылдағыштар	207,0
Тоқыма станоктары	142,0	Телевизорлар	288,0
Есең машиналары	139,0	Пателефондар	132,0
Тракторлар	119,0	Тігін машиналары	125,0
Трактор плугтері	111,0	Сағаттар	129,0
Өздігінен жүретін шөп машиналары	157,0	Фотоаппараттар	142,0
Трактор культиваторлары	101,0	Пианино және рояльдер	124,0
Егін жыйнайтын машиналар	137,0	Тұрмыстық тоназытқыштар	316,0
Қызылша жыйнайтын комбайндар	201,0	Тозақ сорғыштар	449,0
Астық тазалайтын машиналар	117,0	Металдан жасалған кроватьлар	172,0
Баустикалық сода	111,0	Мебель	128,0
Бальцленген сода	112,0	Ет және шұжық заттары	102,0
Минеральдық тыңайтқыштар	111,0	Балық	113,0
Ауылшаруашылық өсімдіктерінің зиянкестеріне қарсы күреске арналған у химикаттары	131,0	Сүт өнімдері	110,0
		Қойытылған сүт	112,0
		Өсімдік майы	117,0
		Маргарин	116,0
		Сыр	105,0
		Кондитер тағамдары	105,0
		Макарон тағамдары	116,0
		Консервтер	105,0
		Шай	114,0
		Сабын	122,0

Суретші В. Лыковтың Мемлекеттік бейнеләу искусствосы баспасы басып шығарған плакаты.

ССР Одағының Соғыс-Теңіз Флоты Күні

★
В. ЛАЙОК,
Генерал-лейтенант
★

ССР Одағының Соғыс-Теңіз Флоты Күні—советтік соғыс теңізшілері мен социалдік Отанымыздың барлық еңбекшілерінің дәстүрлі мерекесі. Бұл күні Соғыс-Теңіз Флотының жауынгерлері жауынгерлік және саяси даярлықтағы, озат соғыс техникасын меңгерудегі, еліміздің белсенді қорғанысын нығайтудағы табыстары жөнінде Коммунистік партияға, Совет Үкметіне рапорт береді.

Ұлы теңіздік держава—Совет Одағының теңіз жағалаулары екі мүшкітен және 14 теңізбен көмкерілген, оның теңіздік шекараларының ұзындығы 47 мың километрден асады. Совет халқы И.В. Сталин атындағы Беломор—Балтық каналы, Москва атындағы канал, В.И. Ленин атындағы Еділ-Дон және жүретін канал сыяқты дүние жүзіндегі ең ірі кеме жүретін каналдар салды. Мұның нәтижесінде Москва бес теңіздің порты болды.

Мемлекетіміздің өмірлік мүдделері ертеден теңізбен тығыз байланысты. Өз тарихының көптеген гасырлары бойына орыс халқы теңізші халық дәрежесіне ие болды. Оның ержүрек перзенттеріне адамзат дүниежүзілік ғылымға үлкен үлес болып қосылған ұлы географиялық жаңалықтармен борышты.

Біздің Отанымыз теңізшілер Дежневтің, Берингтің, Чириковтың, ағайынды Лавровтың, Крузенштерннің, Головиннің,

өзінің шекараларының қорғалуын қамтамасыз етудегі флоттың ролін ескере отырып, партиямыз және үкметіміз Соғыс-Теңіз Күшітерін қалпына келтіруге және дамытуға зор көңіл бөлді. Бұл жөнінде партияның Х съезінің Соғыс Теңіз-Флотын қайта құру және нығайту жөніндегі тарихи қарарының зор маңызы болды. 1922 жылы флотты комсомол қамқорлыққа алды, сөйтіп, оның қатарына мыңдаған белсенді комсомолецтерді жіберді.

Совет Армиясының сенімді көмекшісі біздің флотымыз Советтік Қарулы Күштерімен бірге өсіп нығайды. ССР Одағының барлық халық шаруашылығын үздіксіз өркендету оның барлық мұқтажы мен қажетін толық қампауға қажетті қамтамасыз етті. Тұрлі үлгідегі жаңа корабльдер жасалды. Коммунистік партияға, Совет Үкметіне, өзінің социалистік Отанына шексіз берілген жауынгер теңізшілердің соғыс-теңіз кадрлары даярланды және тәрбиеленді. 1932 жылы Тынық мұхит флоты, 1933 жылы Солтүстік флоты құрылды. Осы кезде Балтық және Қара теңіз флоттары да елеуір күшейді. Мұның бірге жағатауды қорғау нығайды. Теңіздік авиациямыз өсіп, дамыды.

Отан соғысы кезінде флоттың партия ұйымдары үш есе өсті. Флот коммунистері мен комсомолецтері социалистік Отанға беріле қызмет етудің, ерліктің және жауынгерлік шеберліктің үлгілерін көрсетті.

Партия, Совет Үкметі, бүкіл совет халқы теңізшілердің ерліктеріне жоғары баға берді. 200 ден аса корабльдер, бөлімдер, құрамалар мен екі флотилия ордендермен наградталды, 513 теңізшіге Совет Одағының Батыры атағы берілді. 7 теңізші Совет Одағының Батыры атағын екі рет алды. Ондаған корабльдер, бөлімдер мен флот құрамалары гвардиялық құрметті атақ алды.

* * *

Совет халқы ССР Одағы Соғыс-Теңіз Флоты Күнін зор саяси және еңбек өрлеуі жағдайында, Коммунизм құрылымы ісіндегі бұрын-соңды болып көрмеген жаңа жеңістер жағдайында атап өтеді. Миллиондаған еңбекшілердің өнеркәсіпті оған әрі өркендету және ауыл шаруашылығындағы жолындағы творчестволық күш-жігеріне бағыт бере отырып, Коммунистік партия мен Совет Үкметі қатаң халық бұқарасының әл-ауқат дәрежесін үздіксіз арттыруды, социалистік мемлекетіміздің қуатын нығайтуды,

Барлық күш-мүмкіншілікті астық өндіруді ұлғайтуға жұмылдырайық

★
Күрделі іске
ТЫҢҒЫЛЫҚТЫ
әзірлік

Мен басқарған трактор бригадасы бірнеше жылдан бері Преснов ауданындағы Баян ауылшаруашылық артелинде жұмыс істеп келеді. Бригада механизаторлары әуақытта да колхоздың егіс даласында өздерінің қажырлы еңбектерімен жақсы табыстарға ие болып жүр. Быйыл біздің бригадаға 4 шығыр табанды трактор және көптеген құрал-саймандар берілді. Жоспар бойынша біз май, июль айларында 4 мың гектар жер жұмыстауға тиіс едік. Мұны аброймен орындау үшін біз көктемгі егіс жұмыстарының алғашқы күндерінен бастап, техниканы неғұрлым өнімді пайдалану мақсатымен бірқатар шаралар белгілеп, олардың мұлтіксіз орындалуына жетісін отырдық. Соның нәтижесінде бригадаға белгіленген алғашқы жартыжылдық жұмыс жоспары мерзімінен бұрын 115 процент болып орындалды.

Механизаторлар Бошанов, Хамитов жолдастар өткен екі айда өздерінің қажырлы еңбектерімен жақсы көрсеткіштерге ие болды. Олардың әрқайсысы тек 2 ай ішінде ғана 700—800 гектардан жер жұмыстады. Сөйтіп, бір айда 1700—2000 сомға дейін еңбекақы алды.

Бұл күндері бригада механизаторлары қол жеткен табысты баянды ете отырып, бітік өсіп келе жатқан егінді мерзімінде ысырапсыз жыйнап алу мақсатымен оған әзірлікті күннен күнге күшейтуде. Жұырда бригада механизаторларымен жалпы жыйналыс өткізілді. Онда келесі жылдың егісіне жер дайындау мен егін жыйнау маусымына әзірлену жөнінде мәселе талқыланды. Жарысөзде шығып сөйлеген механизаторлар өздеріне көтеріңкі міндеттемелер алды, істегі тәжірибелерін ортаға салысты және жұмысқа техника қуатын, жұмыс уақытын өнімді пайдалану жөнінде бағалы пікірлер айтты.

Біздің бригада механизаторлары өзінің күш-мүмкіншіліктерін есептей келіп, 18—20 жұмыс күні ішінде 1370 гектар жердің егінін жыйнап алуға, сол сыяқты, ол жерде зият жыртқаға міндеттенді. Мұнымен бірге шабылған егіннің сабағын түгел жыйнап алуға ұйғарды. Бұл аз жұмыс емес. Берген сертті аброймен орындау адал еңбек етіп, техниканың қуатын өнімді пайдалануды талап етеді. Сол себепті біз кәзірдің өзінде келесі жылдың егісіне жер дайындаумен бірге егін орнына да әзірленудеміз. Егін орағы кезіндегі істелетін жұмыстың жоспары жасалыны. Онда әрбір тракторшының және комбайншының қай участкаға жұмыс істейтіні көрсетілді. Колхоздың өсіп,

★
Жыртылған тыңды күтуді
ТЫҢҒЫЛЫҚТЫ жүргіземіз

Совет МТС-інде келесі жылдың егісі үшін пар мен зият жыртқаға жоспары соңғы жылдары мүлдем орындалмай келді. Пар мен зият жыртқаға жұмысы өте ұзаққа созылатын. Осы себепті МТС қамтуындағы колхоздар егістің көпшілігін көктемде жырттыған жерлерге орналастырып келді. Көктемде жер жыртқаға агротехникалық ережелер қатаң сақталмады. Уақыт аз болғандықтан асығыстыққа жол берілді. Сөйтіп, егістік алаңда арамшөптердің көп болып шығуына қолайлы жағдай жасалды. Осының барлығы егіннен алынатын өнімнің аз болуына негізгі себеп болып келді.

Үстіміздегі жылы МТС коллективі СОКП Орталық Комитеті сентябрь Пленумының тарихи қаулысын басшылыққа ала отырып, шаруашылық жұмыстарды атқаруда орын алып келген кемшіліктерді дереу жоюды өздерінің алдына міндет етіп қойды. Коллектив мүшелері, әресе, механизаторлар ауылшаруашылық жұмыстарын атқаруда қажырлы еңбек етіп келеді.

Көктемгі егіс жұмыстары қысқа мерзімде сапалы өткізілді. Пар жырту жұмысы да тыңғылықты ұйымдастырылуда. Барлығы 16016 гектар пар жырттылып, жоспар артығымен орындалды. Оның 10 мың гектардан артығы тың және тынайған жерлер. Ал, быйылғы жылы барлығы 14200 гектар тың көтеру керек болса, бұл жұмыс та табысты аяқталып отыр.

Бізде жер жұмыстаудың агротехникасы мұқият сақталады. Пар 20-25 гектар тереңдікте жыртылды. Жер жыртуда тек қана түреңді плугтар кеңінен пайдаланылуда. Әресе, Погуляев, Помиллов, Игна-тенко жолдастардың басқаруындағы трактор бригадалары пар жыртуда, оны күтуде жоғарғы көрсеткіштерге ие болып келеді. Бұл бригадаларда тракторлардың қуаты дала жұмыстарына да өнімді пайдаланылады. Жер жұмыстаудың агротехникасы қатаң сақталады.

Кәзіргі уақытта МТС-тің барлық трактор бригадалары зият жыртуда жұмыс істеп жүр. МТС механизаторлары келесі жылы егісті быйыл дайындалған пар мен зиятқа орналастыруды өздерінің міндеттеріне алып отыр. Олар алған міндеттемелерін сөзсіз орындап шығады да.

2000 гектар тың көтерді

Преснім ауданындағы «Талаңкер» колхозында жұмыс істейтін Ленин атындағы МТС-тің Павленко жолдас басқаратын трактор бригадасының коллективін аудан еңбекшілері мақтан етеді. Бұл орында Олай дейтіміз, бұған дейінгі,

Механизаторлар егіннен мол өнім алу үшін жыртылған жерді агротехникалық ережелерге сәйкес баптау керектігін, сөйтіп, пар мен зияттың арамшөптерден таза ұстау қажет екендігін жақсы біледі. Сондықтан біз жыртылған парды жаз бойы үш рет жұмыстап, арамшөптен таза ұстадық. Жұмысқа жерлер есебінен жыртылған пар кәзірдің өзінде барлық колхоздарда бір рет жұмысталды. Бұл күндері механизаторлар жыртылған тың және тынайған жерлерді жұмыстауда. Жаңа жерлерді жұмыстау аса жауаптылықты талап етеді. Өйткені, бұл жер топшырақтың қунарлығына қарай баптал күтіледі.

Біздің МТС-тің участкалық агрономдары трактор, егіс бригадаларының бригадирлерімен бірлесіп отырып, жер жұмыстаудың дифференциалды агротехикасын жасайды. Онда әрбір участканың ерекшелігі жете ескеріледі. Егер топырақ қунарлы болса, онда жаңа жерді дискедеудің қажеттігі жоқ. Молотов атындағы және «Көк терек» колхоздарында тың және тынайған жерлерді жырту сапалы жүргізілді. Погуляев жолдастың бригадасы бұл жерді жыртқаннан кейін оны жұмыстауға ауыр катокты кеңінен пайдаланды. Бұдан кейін екі ізде тырмаланды. Мұның өзі жердің сапалы өңделуін қамтамасыз етті. Ал, басқа колхоздарда жер өңдеуге дискалар және дискалы сыдыра жыртқыштар пайдаланылуда. Әресе, жердің шым қабатының аңыз бетіне шықпауына жол берілмеуде.

Трактор бригадалары өздерінің іс тәжірибелерінде жер өңдеуде ауыр катоктар ең пайдалы құрал екенін айқын дәлелдейді. Алайда, біздің МТС-те небары 5 ғана ауыр каток бар. Ал, облыстық ауылшаруашылық басқармасының басшылары МТС-ті ауыр катоктермен қамтамасыз етуді ойластырмай келеді.

МТС механизаторлары жыртылған пар мен зиятты агротехникалық ережелерге сәйкес баптап, күтуді тыңғылықты жүргізсе береді. Сөйтіп, келесі жылдың егісінен бітік өнім алуың алғашқы шарасын жүзеге асырады.

Б. БОРЗАКОВСКИЙ,
Совет МТС-нің бас агрономы.

Механизаторлар көктемде қол жеткен табыстарын баянды ете отырып, келесі жылдың егісі үшін тың көтеруге де ұйымшылдықпен кірісті. Тракторшылар күні-түні бірдей

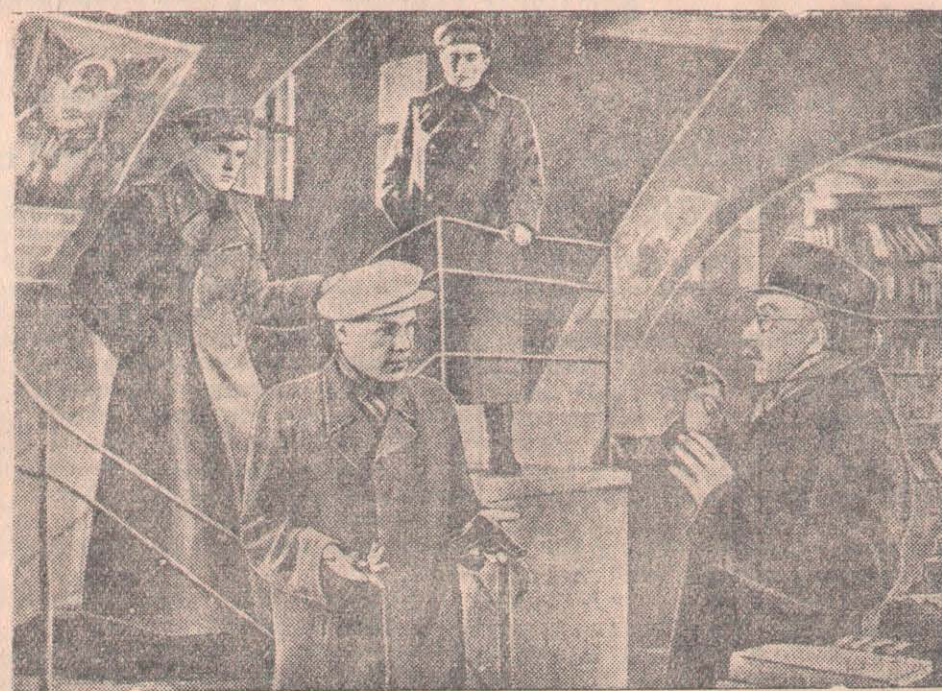
КИНО

„Мұны ұмытуға болмайды“

Москваңың М. Горький атындағы көркемсуретті фильмдер киностудиясы «Мұны ұмытуға болмайды» деген көркемсуретті фильм жасап шығарды.

Бұл фильм кәзір облысымыздың кинотеатрларында көрсетіле бастады. Фильм Украин халқының империалистік жыртқыштардың сұғанақтығы мен әртүрлі буржуазияшыл ұлтшылдардың шпиондық агентураларына қарсы күрестерінің бір көрінісін суреттейді.

...Батыс Украинаның үлкен қалаларының бірінде совет елінің жалынды патриоты, бейбітшілік жолындағы қайратты күрескер жазушы Александр Гармаш Ұлы Отанымыздың игілігі үшін творчестволық еңбек етеді. Гармаштың совет халықтары және дүние жүзіндегі прогресшіл халықтар сүйін оқыйтын «Халық достығы», «Испания очерктері», «Біздің бақытымыз», «Жеңіс біздікі» деген кітаптарының әрқайсысы еліміздің коммунизм жолында күннен-күнге гүлденіп өсіп келе жатқанын көре алмайтын шетел империалистері мен оның малайларының әбден тынышын кетіріп, қытығына тиіп болып еді. Өйткені, талантты жас жазушы бұл кітаптарын бейбітшілік жауларының жауыздығын, әртүрлі қараңғы лас жолдармен үкмет басына отырып алған халықаралық опасыз империалистердің, өзінің жеке басының ғана бау қамын ойлайтын соғысқұмар, қанішерлердің іс-әрекеттерін әшкерелуге арнаған.

«Мұны ұмытуға болмайды» фильмінен кадр

Жазушының шығармаларынан әлдебір қорыққан империалистер енді өздерінің итаршылары — шетел разведкалары арқылы, оның агенттеріне совет жазушысы Александр Гармашты мораль жағынан аздыруға жасырын тапсырма береді. Бұл тапсырма бойынша жазушының «жазылып біткен және жазылуға тиісті» шығармаларының ешқайсысы да баспадан шықпауы керек.

Аз тірайды ескі кітапхана меңгерушісі деген атпен кітапханада жүрген шпион Вольский (УССР-нің халық артисі Ю. Лавров) әлі баспадан шықпаған, бірақ, осы кезде жазылып біткен Гармаштың «Халықаралық опасыздардың өмірін баяндау» деген кітабына жала жабу мақсатында рецензия жазу үшін барлық мүмкіншіліктерді пайдаланып бағады. Бұл мақала газет редакциясына келіп түскеннен кейін газеттің мәдени бөлімінің меңгерушісі коммунистка Анна Дашенкоға күдік тудырады. Ол мақаланың баспадан аяғына дейін шіп-шікі өтірік құрғақ жала екендігін редакторға айтып, оның газет бетіне жариялануына мүдделі қарай болады. Бірақ, редактор Федченко, Анна Дашенко жазушы Гармаштың әйелі болғандықтан онда семьялық көз-қарас болуы мүмкін, ол ерін әр уақытта жақтауға тиісті деген өзіндік қате пікірмен, оның үстіне жазушының бұдал бұрын өзіне арналған сын мақаласын есіне алып, ол мақалаға газет бетінде орын бермегеніне рұхсат етіп ертіп сінген кай-

мен ерте танысқан облыстық хауісіздік органы шетел буржуазиясының агенті Ярукті Гармаштың үйінде деркезінде ұстайды. Жауыздардың жоспары іске аспай, олар комсомолец Данченконь да, коммунист Гармашты да сатып ала алмайды. Данченко өзінің ұлтшылдық бағытта жазған тақпағын түзеп жазады, Гармаш соғыс өртің тұтандырушыларға «Күрес әлі біткен жоқ» деген жаңа кітабымен жауап береді.

Фильм жарқын жаздың қабаңшысы жазғұтырғы мәзгілінде жоғары шат көңілде еңбек етіп, білім алып жүрген совет халықтарын көрсетугемен аяқталды.

Фильм құнды әрі мазмұнды болып шыққан. Фильмге қатнасушы артистер мен артисткалар өз геройларының мінез-құлқын көрсетуге барлық искусстволық дарындықтарын сарқа пайдалана білген.

Фильмде, әресе, ССРО-ның халық артисі, Сталиндік сыйлықтың лауреаты С. Бондарчуктың ойнауындағы жазушы Гармаштың ролі аса жақсы шыққан. Артист өзінің талантты сахна шебері екендігін тағы да бір рет көрсетті. Гармаштың совет азаматы, коммунист жазушы деген атақты толық ақтай алатын адам, дарынды жазушы, қызығишылық жайлар, өлім хауіп төніп тұрса да абыржып саспай ерлік көрсететін Отанымыздың адал патриоты екенін нанымды етіп көрсеткен. Сондай-ақ, Сталиндік сыйлықтың лауреаты А. Смирнованың орындауында Гармаштың әйелі коммунистка Анна Дашенконьң образы өте сәтті шыққан.

Фильмдегі бұдан кейін Данченко салақтықтың салдарынан комсомол билетін жоғалтып алады. Ол билетті қолына түсірген жауыз Вольский Данченконь өз ықпалына ертіп алмақ болады. Бірақ, советтік патриоттың рухында тәрбиеленген комсомо-

Камбоджаның, Вьетнам мемлекетінің, Америка Құрама Штаттарының, Францияның, Лаостың, Вьетнам Демократиялық Республикасының, Қытай Халық Республикасының, Біріккен Корольдіктің және Советтік Социалистік Республикалары Одағының өкілдері қатысқан Женева кеңесінің Индо-Қытайда бейбітшілікті қалпына келтіру мәселесі жөніндегі 1954 жылғы 21 июльдегі

ҚОРЫТЫНДЫ ДЕКЛАРАЦИЯСЫ

1. Кеңес Камбоджадағы, Лаостағы және Вьетнамдағы ұрыс қыймылдарын бір-жолата тоқтатып және бұл келісім ережелерінің орындалуына халықаралық бақылау мен қадағалау қоятын келісімдерді еске алады.

2. Кеңес Камбоджада, Лаоста және Вьетнамда ұрыс қыймылдарының тоқтатылуын қанағаттанғандықпен атап көрсетеді; ол осы мәлімдемеді және ұрыс қыймылдарын тоқтату туралы келісімдерде көрсетілген қаулыларды іске асыру Камбоджаның, Лаостың және Вьетнамның бұдан былай ұлттардың бейбіт бірлестігінде өзінің ролін толық тәуелсіз және суверенділікпен жүзеге асыруына мүмкіндік береді деген сенім білдіреді.

3. Кеңес Камбоджа мен Лаос үкметтерінің барлық азаматтардың, атап айтқанда, негізгі бостандықтарды сақтау жағдайында дауысты жасырын беру жолымен 1955 жылдың бұл мемлекеттердің әр қайсысының конституциясына сәйкес, өткізілетін жалпыға бірдей таяуда өткізілетін сайлауға қатыса отырып, ұлттық бірлестікте өз орнын алуына мүмкіндік беретін шаралар қолданамыз деген мәлімдемелерін еске алады.

4. Кеңес Вьетнамдағы соғыс қыймылдарын тоқтату туралы келісімнің Вьетнамға шетелдік әскерлер мен шетелдік әскери қызметшілер әкелуге, сонымен қатар, қандай да болса қарумен соғыс жабықтықтарын әкелуге тыйым салатын ережелерін еске алады. Ол, сонымен қатар, Лаос пен Камбоджа үкметтерінің өз территориясын пәрменді қорғаудың мүдделері үшін ғана, ал, Лаос үкметіне келетін болсақ, Лаостағы соғыс қыймылдарына тоқтату туралы келісімде белгіленген шекаралар шеңберінде ғана материалдармен, қызметшілермен немесе нұсқаушылармен көмектесуді өтінетін болуды Уйгарғаны туралы мәлімдемелерін еске алады.

5. Кеңес Вьетнамдағы ұрыс қыймылдарын тоқтату туралы келісімнің ережелерін еске алады, бұл ережелер бойынша шетелдік мемлекеттің ешқандай соғыс базаларын екі жақтың қайта топтастырылған аймақтарында орналастыруына болмайды, соның өзінде бұл жақтар өздеріне белініп берілген аймақтарда ешқандай соғыс одағына қатыспауын және ұрыс қыймылдарын қайта бастау үшін немесе агрессиялық саясаттың мақсатта-

ры үшін пайдаланылмауын қадағалап отыруға тиіс.

Кеңес, сонымен қатар, Камбоджа мен Лаос үкметтерінің мәлімдемелерін еске алады, бұл мәлімдемелер бойынша, егер басқа мемлекеттермен жасалған келісімдерде Біріккен Ұлттар Уставының принциптеріне, немесе Лаосқа келетін болсақ, Лаостағы ұрыс қыймылдарын тоқтату туралы келісімнің принциптеріне сәй келмейтін соғыс одағына қатысу, Камбоджаның не Лаостың территориясында шетелдік державалардың соғыс күштері үшін базалар құру міндеттемесі болған күнде, олар мұндай келісімнің қандайына болса да қосылмайды.

6. Кеңес ұрыс қыймылдарын біржолата тоқтату үшін соғыс мәселелерін іріктеу, Вьетнамға қатысы бар келісімнің негізгі мақсаты екенін, ал, демаркациялық соғыс линиясы уақытша линия болып табылады; сондықтан мұны белгілі бір дәрежеде саяси немесе территориялық шекара болып табылады деп сендіруге болмайтынын атап көрсетеді. Ол осы мәлімдемеді және соғыс қыймылдарын тоқтату туралы келісімде көрсетілген ережелерді қолдану Вьетнамды саяси жағынан реттеуді ең таяудағы уақытта жүзеге асыру үшін қажетті жағдай тудырады деген сенім білдіреді.

7. Кеңес былай деп мәлімдейді: Вьетнам жөнінде тәуелсіздік, бірік және территорияның бүтіндігі принциптерін күрметтеу негізінде жүзеге асырылатын саяси проблемаларды реттеу жасырын дауыс беру жолымен жалпы сайлау өткізу жағдайында құрылған демократиялық институттар келілігі берген негізгі принциптермен вьетнам халқының пайдаланылуына мүмкіндік беруге тиіс. Бейбітшілік орнатудың жеткілікті прогресі жасайтын болуы үшін және ұлттың өз тілегін еркін білдіруіне мүмкіндік беру мақсатымен қажетті жағдайдың бәрі жасалатын болуы үшін жалпыға бірдей сайлау соғыс қыймылдарын тоқтату жөніндегі келісімге сәйкес қадағалау және бақылау жөніндегі халықаралық комиссияға мүше мемлекеттердің өкілдерінен құрылған халықаралық комиссияның бақылауымен 1956 жылғы июльдің ішінде өткізілетін болады. Екі аймақтың өкмет орындарының беделді өкілдері арасында бұл жөнінде консультация алысу 1955 жылғы 20 июльден бастап жүзеге асырылады.

8. Соғыс қыймылдарын тоқтату туралы келісімдердің адамдар мен мүліктерді қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған ережелері мейлінше қатаң түрде орындалуға тиіс және, атап айтқанда, Вьетнамдағы әрбір адамның өзі мекендегісі келетін аймақты еркін таңдап алуына мүмкіндік беруге тиіс.

9. Вьетнамның солтүстік және оңтүстік аймақтарының өкілдері бар беделді өкмет орындары, сонымен қатар Лаостың, Камбоджаның өкмет орындары соғыс кезінде екі жақтың бірімен белгілі бір формада ынтымақтасқан адамдарды немесе олардың семья мүшелерін жеке-жеке, немесе коллективтік түрде қудалауға жол бермеуге тиіс.

10. Кеңес Француз республикасы үкметінің мәлімдемесін еске алады, бұл мәлімдеме бойынша Француз үкметі өз әскерлерін Камбоджаның, Лаостың және Вьетнамның территорияларынан мүдделі үкметтердің өтініші бойынша және әржақтың өзара келісуімен белгіленетін мерзімдерде әкетуге әзір, ал, екі жақ өзара келіскен күнде, француз әскерлерінің кейбір бөлегінің белгілі пункттерде және белгілі мерзімге қалдырылуы мүмкін.

11. Кеңес француз үкметінің Камбоджада, Лаоста және Вьетнамда бейбітшілікті қалпына келтіріп, нығайту ниетіне байланысты барлық проблемаларды реттеу кезінде Камбоджаның, Лаостың және Вьетнамның тәуелсіздігі мен суверенитетін, бірлігін және территориясының бүтіндігін сақтауды негізге аламыз деген мәлімдемесін еске алады.

12. Камбоджамен, Лаоспен және Вьетнаммен арадағы өз қатынастарында Женева кеңесіне қатысушылардың әрқайсысы жоғарыда аталған мемлекеттердің суверенитетін, тәуелсіздігін, бірлігін және территориясының бүтіндігін құрметтеуге, олардың ішкі істеріне қандай да болса араласудан тартынуға міндеттенеді.

13. Кеңеске қатысушылар Камбоджадағы, Лаостағы және Вьетнамдағы соғыс қыймылдарын тоқтату туралы келісімдердің сақталуын қамтамасыз етуге қажет болуы ықтимал шараларды қарау үшін өздеріне қадағалау және бақылау жөніндегі халықаралық комиссиялар тапсыратын қандай мәселе жөнінде болса да өзара консультация алысын туратуға келіседі.

Сыртқы істер министрлерінің Женева кеңесінің қорытынды мәжлісінде 1954 жылғы 21 июльде жасаған

В. М. МОЛОТОВТЫҢ МӘЛІМДЕМЕСІ

